

V Konferencja Laboratorium im. Richarda Pipesa Instytutu Studiów Politycznych PAN

**Dekolonizacja, imperializm, sprawczość.
Historyczne i polityczne dyskursy władzy Globalnego Wschodu.**

13-14.11.2025

Pałac Staszica, Warszawa

PROGRAM KONFERECJI

Dzień I, 13.11

9:00-9:30 Otwarcie konferencji

Piotr Osęka, dyrektor Instytutu Studiów Politycznych PAN
Mirosław Filipowicz, dyrektor Instytutu Europy Środkowej

9:30-10:15 Wykład inauguracyjny (angielski z TS)

Jie-Hyun Lim (Sogang University)

Decolonization Redux? Colonial Innocence and Victimhood Nationalism in Global Easts

Słowo wstępne: **Dariusz Stola (Instytut Studiów Politycznych PAN)**

10:15-10:30 Przerwa kawowa

10:30-12:00 Sesje I, II, III

Sesja I. Sesja Instytutu Europy Środkowej (polski z TS)

Emigranci polityczni zza "żelaznej kurtyny" i zimnowojenne rozumienie Globalnego Wschodu

Prowadzanie: **Mirosław Filipowicz (Instytut Europy Środkowej)**

1. Oleksandr Avramchuk (Uniwersytet Warszawski)

Abraham Brumberg „Problemy Komunizmu” i polskie sieci w zimnowojennej sowietologii

2. Andrzej Czyżewski (Instytut Studiów Politycznych PAN/Centrum Jerzego Giedroycia Uniwersytetu Łódzkiego)

Jakuba Karpińskiego analiza narodzin oraz rozpadu systemu komunistycznego w Europie Środkowej

3. Sławomir Łukasiewicz (Katolicki Uniwersytet Lubelski/Instytut Europy Środkowej)

Obraz Wschodu w badaniach emigracyjnych sowietologów związanych z Russian Research Center na Uniwersytecie Harvarda

4. **Jędrzej Piekara (Katolicki Uniwersytet Lubelski/Instytut Europy Środkowej/Muzeum II Wojny Światowej)**

Alternatywa dla imperializmu Rosji – przyszłość Związku Sowieckiego w sowietologicznych studiach kręgu paryskiej „Kultury”

Sesja II. Kulturowe wymiary dekolonizacji na Kaukazie i Azji Centralnej (Angielski/Polski)

Prowadzenie: **Przemysław Adamczewski (Instytut Studiów Politycznych PAN)**

1. **Karina Gaibulina (Free University of Bozen-Bolzano)**

‘Adamdar’ means people. Art and social identity in Central Asia

2. **Karolina Kluczevska (Academy of International Affairs NRW)**

Silent De-sovietisation in Tajikistan: The Case of Dushanbe’s Urban Renewal

3. **Joanna Kula (Uniwersytet Wrocławski)**

"Poskrob mniej Rosjanina, a zobaczysz Tatarzyna", czyli "orientalizacja" Rosji i/czy Kaukazu w 'Pamiętnikach' Zygmunta Rewkowskiego

4. **Kamil Gleń (Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie)**

Postimperialna pamięć i tożsamość: dziedzictwo ZSRR w narracjach historycznych współczesnej Armenii

Sesja III. Global East/Global South/Far East. Multitude of Experiences (Angielski)

Prowadzenie: **Aytac Yurukcu (University of Eastern Finland)**

1. **Tiago Magalhes Prates and Beatris de Arruda Campos (New College, University of Edinburgh/Faculdade de Filosofia, Letras e Ciencias Humanas (FFLCH), University of Sao Paulo)**

Reactivating magic: The insurgence of pagan beliefs as a creative form of living and defiance towards epistemicide in the Global East and Global South

2. **Piotr Puchalski (Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie)**

Against Soviet Colonialism: Polish Émigrés and Africa during the Cold War

3. **Marek Skurski (Uniwersytet Gdański)**

Japan and the Global East: Pan-Asian and Post-Imperial Roots of Decolonization in East Asia

4. **Tom Junes (Instytut Studiów Politycznych PAN)**

Misunderstanding Youth, Imperialism and Decolonisation: The 1968 World Festival of Youth and Students in Sofia

12:00-12:45 Wykład (Angielski z TS)

Jonathan Daly (University of Chicago)

Richard Pipes's Interpretation of the USSR as "the Only Surviving European Colonial Empire"

12:45-13:30 Obiad

13:30-14:30 Debata Kolegium Europy Wschodniej (Angielski/polski z TS)

Dyskusja o książce *Ostatnie lato Litwy*

Autor **Norbertas Černiauskas**. Komentarz: **Grzegorz Motyka**

Prowadzenie: **Tomasz Stryjek (Instytut Studiów Politycznych PAN)**

14:30-16:00 Sesje IV, V, VI

Sesja IV. Panel Polskiego Towarzystwa Nauk Politycznych. Część I (Angielski)

Central Asia and Eastern Europe – Towards (Re)constructing Regional Identities

Prowadzenie: **Diana Kudaibergenova (University College London)**

1. **Roman Bäcker (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu)**

Russian Imperialism. Basic Structure of Thinking or Political Necessity?

1. **Bartosz Hordecki (Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu)**

Eurasia – the Concept's Imperial Appropriation and its Meanders

2. **Togzhan Izmailova (Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu)**

Becoming a Regional Leader? Kazakhstan's Possibilities and Ambitions

3. Zinyat Samadzade (Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu)

Political Rhetoric of Azerbaijan on The New Silk Road and Shaping Regional Identity

Sesja V. Ideologie. Między dekolonizacją i imperializmem (Polski)

Prowadzenie: **Oleksandr Avramchuk (Uniwersytet Warszawski)**

1. Konrad Świder (Instytut Studiów Politycznych PAN)

Ewolucja rosyjskich doktryn imperialnych a ewolucja koncepcji państwa w perspektywie historycznej

2. Michał Żejmis (niezależny badacz)

Imperium sowieckie a postsocjalistyczny Globalny Wschód z perspektywy teorii systemu światów

3. Grzegorz Bonusiak (Uniwersytet Rzeszowski)

Udział ludów rdzennych Federacji Rosyjskiej w wojnie o Ukrainę jako przejaw kolonizacji wewnętrznej

4. Mateusz Drozdowski (Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie)

Recepcja thatcheryzmu w Polsce w latach osiemdziesiątych i dziewięćdziesiątych XX w. Przykład ideologicznej akulturacji okresu transformacji

Sesja VI. Empire of the East. Historical Experience and Its Contemporary Remnants (Angielski)

Prowadzenie: **Jonathan Daly (University of Chicago)**

1. Aytac Yurukcu (University of Eastern Finland)

Imperial Collective Memories: The Russian Imperial Army in the Balkans in the 1870s for the Liberation of Ottoman Imperial Minorities

2. Marta Czerwieniec-Ivasyk (Uniwersytet w Siedlcach)

Eastern Chinese Railway – Imperialistic Aspirations of Russia to Conquer the Far East

3. Damian Markowski (Instytut Pileckiego)

A Soviet West – a Space of Colonization or Decolonization? Rethinking the Sovietization of Western Oblasts of USSR, 1944-1953

4. **Yevhen Hessen (Comenius University of Bratislava)**

Mechanisms for the Creation of Ukrainian Soviet Republics to Oppose the Ukrainian People's Republic in 1917-1918

16:00-16:15 Przerwa kawowa

16:15-17:45 Sesje VII, VIII, IX

Sesja VII. Identities and Migration in the Global East (Angielski)

Prowadzenie: **Martyna Rusiniak-Karwat (Instytut Studiów Politycznych PAN)**

1. **Olga Khabibulina (Instytut Slawistyki PAN)**

To Speak or Not to Speak: Is Russian Language Practices of Georgian Migrants in Poland a Manifestation of Post-Soviet Nostalgia?

2. **Karolina Pirianowicz-Urbańska (niezależna badaczka)**

The Significance of Belarus in Central and Eastern Europe. An Analysis of Social Attitudes in the Belarusian Diaspora in Poland

3. **Alina Sukach (Katolicki Uniwersytet Lubelski)**

War as a Catalyst of Desovietization and Decolonization Processes in Ukraine – an Identity Awakening

4. **Andrii Minenko (Taras Shevchenko National University of Kyiv)**

Memory Politics as an Important Tool of Power and Influence in the Global East

5. **Thomas Myers (University of Cambridge)**

Diverging Paths: The Impact of the 2022 Russian Invasion of Ukraine on Polish-Hungarian Relations

Sesja VIII. Rosyjskie/sowieckie kształtowanie myśli politycznej w Polsce oraz recepcja i krytycyzm wobec imperializmu carskiego i komunistycznego w Polsce i Europie w XIX i XX w. (Polski)

Prowadzenie: **Wojciech Łysek (Instytut Studiów Politycznych PAN)**

1. **Eryk Krasucki (Uniwersytet Szczeciński)**

Postrzeganie Związku Sowieckiego przez członków Komunistycznej Partii Polski w okresie Wielkiego Terroru z lat 30. XX wieku

2. **Jerzy Rohoziński (Instytut Pileckiego)**

Joseph-Antoine Castagné – prekursor badań nad sowiecką Azją Środkową

3. **Mateusz Sokulski (Uniwersytet Śląski)**

Ewolucja poglądów na Rosję, komunizm i Związek Sowiecki jugosłowiańskiego dysydenta Mihajlo Mihajlova

4. **Wojciech Łysek (Instytut Studiów Politycznych PAN)**

„Ucieczka ze Wschodu” i przebudowa Związku Radzieckiego w perspektywie Ministerstwa Spraw Zagranicznych i Krzysztofa Skubiszewskiego (1989-1991)

Sesja IX. Pamięć, prawo, polityka. Narracje postimperialne Globalnego Wschodu (Angielski/polski)

Prowadzenie: **Krzysztof Persak (Instytut Studiów Politycznych PAN)**

1. **Barbara Jundo-Kaliszewska/Tomasz Lachowski (Uniwersytet Łódzki)**

Memory over the Soviet Crimes in Lithuania with Special Reference to the Vilnius Massacre of January 1991 – Selected Political and Legal Aspects

2. **Dmitriy Panto (Muzeum II Wojny Światowej)**

Wielki Głód w Kazachstanie. W poszukiwaniu definicji przestępstwa

3. **Liliana Tymchenko (European Humanities University)**

Decolonizing Thought: Ukrainian International Lawyers and the Future of Global Law;

4. **Barbara Markowska-Marczak (Uniwersytet Civitas)**

Imaginarium Globalnego Wschodu? Analiza topologii w narracji historycznej na przykładzie książki Jarosława Hrycaka 'Ukraina – wyrwać się z przeszłości' (2023)

17:45-18:30 Wykład (Angielski)

Wykład Payama Sharifi z kolektywu Slavs and Tatars

Red-Black Thread

18:30-20:30 Bankiet

Dzień II, 14.11

9:00 – 9:45 Wykład inauguracyjny (angielski z TS)

Madina Tlostanova (Linköping University) (Angielski z TS)

The no-longer-post-socialist in the Age of Suspicion and the Decolonial Political Imagination

9:45 – 11:15 Warsztaty/Dyskusja plenarna

- I. Warsztaty o dekolonizacji muzeów, prowadzenie: Kacper Dziekan,
Concordia University, Dmitriy Panto, Muzeum II Wojny Światowej (Polski)**

Osoby zainteresowane prosimy o wcześniejsze zgłoszenie udziału organizatorom – liczba miejsc jest ograniczona.

- II. Dyskusja Instytutu Myśli Politycznej im. Gabriel Naturowicza (Angielski z TS)**

Competing Democratic Imaginaries: What Happens When Russian Rhetoric Meets Polish Voters?

- 1. Roland Zarzycki (Instytut Myśli Politycznej im. Gabriela Narutowicza)**
- 2. Asel Doolotkeldieva (University of Potsdam)**
- 3. Paweł Jurowczyk (ABR SESTA Sp. z o.o)**
- 4. Elżbieta Korolczuk (Uniwersytet Warszawski/Södertörn University)**

Debata dotyczyć będzie konkurujących ze sobą wizji demokracji – liberalnej i nieliberalnej – tego, jak są kształtowane i kwestionowane w Polsce, a także w szerszym kontekście geopolitycznym w Europie i Azji Środkowej. Omówione zostanie rosnące znaczenie narracji takich jak suwerenna demokracja, a także innych projektów ideologicznych, które podważają zachodnie normy liberalne. Zastanowimy się, czy te alternatywne modele zyskują popularność głównie dzięki sile propagandy państwowej – takiej jak w Federacji Rosyjskiej – czy też dlatego, że nieliberalne ideały demokratyczne bardziej odpowiadają lokalnym systemom wartości w tej części świata. Dyskusja podkreśli również istotną rolę społeczeństwa obywatelskiego i organizacji obywatelskich w utrzymaniu odporności liberalnej demokracji.

11:15 – 11:30 Przerwa kawowa

11:30 – 13:00 Sesje X, XI, XII

Sesja X. Panel Wydziału Nauk Społecznych Uniwersytetu Wrocławskiego (Angielski)

East and South vis-à-vis the Global West: New and Old Vectors of Colonialism

Prowadzanie: **Bartłomiej Krzyszczan (Instytut Studiów Politycznych PAN)**

1. Wojciech Ufel (Uniwersytet Wrocławski)

Political Rivalry and Populisms in the Post-Soviet Semi-peripheries of the West

2. Mateusz Zieliński (Uniwersytet Wrocławski)

(In)gratitude: Varieties of Emotional Labour in Service of Empire

3. Bartłomiej Krzyszczan (Instytut Studiów Politycznych PAN)

A Selective Anti-colonialism? Joseph Conrad towards Peripheral Imperialism in Eastern Europe

4. Michał Słowikowski (Uniwersytet Łódzki)

Shame, uncertainty and war... Ontological insecurity as a source of Russian Aggression against Ukraine

Sesja XI. Różne odcienie postsocjalizmu (Polski)

Prowadzenie: **Agnieszka Stec (Instytut Studiów Politycznych PAN)**

1. Karolina Hermann (Uniwersytet Warszawski)

Wpływ partnerstwa Czarnogóry z Chińską Republiką Ludową na proces akcesji Czarnogóry do Unii Europejskiej w ujęciu metody analizy polityki zagranicznej

2. Tadeusz Stawujak (niezależny badacz)

Gruzja doby Eduarda Szewardnadze – ofiara polityki zagranicznej Federacji Rosyjskiej

3. Jens Boysen (Uniwersytet Civitas)

Między współpracą a kolonizacją: zmienność polskiej percepcji i polityki wobec Ukrainy w cieniu rosyjskiego/radzieckiego imperializmu w XX i XXI w.

4. Paulina Iłowiecka (Uniwersytet Warszawski/Akademia Sztuki Wojennej)

„Serbski świat” – odrodzona idea wielkoserbska, czy polityka regionalna Serbskiej Partii Postępowej?

Sesja XII. Between Decolonisation and Neoimperialism (Angielski)

Prowadzenie: **Jie-Hyun Lim (Sogang University)**

1. **Rene Andrejs (Palacký University Olomouc)**

On the Specifics of Decolonial Activism in Contemporary Russia

2. **Anatoliy Kruglashov (University of Łódź)**

Retroimperialism in Action: a Russian case

3. **Kinga Soós (Eötvös Loránd University)**

Post-socialist "Normalization" and the Post-imperial Imaginary in Hungary

4. **Irina Gordeeva (Leibniz Centre for Contemporary History, ZZf Potsdam)**

Beyond Borders, Against Authoritarianism, Violence, and Empire: The Transnational Radical Party in the Late USSR and Post-Soviet Russia in the 1990s

13:00 – 13:45 Obiad

13:45 – 14:30 Debata (Angielski z TS)

Diana Kudaibergenova i Mykoła Riabczuk

Two Edges of Empire. Different Modes of Colonial Politics

Prowadzenie: **Bartłomiej Krzysztan (Instytut Studiów Politycznych PAN)**

14:30 – 16:00 Sesje XIII, XIV, XV

Sesja XIII. Panel Polskiego Towarzystwa Nauk Politycznych. Część II (Angielski)

Central Asia and Eastern Europe – Towards (Re)constructing Regional Identities

Prowadzenie: **Bartosz Hordecki (Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu)**

1. **Joachim Diec (Uniwersytet Jagielloński)**

How to Cope with Neo-Imperialism in the Twilight of the Liberal Era: a Survival Kit for Smaller Players

2. **Karolina Szydywar-Grabowska (Akademia Marynarki Wojennej w Gdyni)**

The Shadow of External Regionalization: Russia's Perception of Changes in the Near Abroad and its Impact on the Scope of Autonomy of Selected Subjects of the Russian Federation

3. **Nartiss Shukuralieva (Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy)**

Dyskurs bezpieczeństwa w Azji Centralnej w cieniu neo/kolonializmu

4. **Artur Lorek (Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu)**

The Normative Causality of the Global East? Iterative Models of Identity and Norm Formation in a Constructive Perspective

Sesja XIV. Panel Studium Europy Wschodniej Uniwersytetu Warszawskiego (Angielski)

Legacies of Empire: Gender, Memory, and the Struggle for Postcolonial Power

Prowadzenie i komentarz: **Madina Tlostanova (Linköping University)**

1. **Ludwika Włodek (Studium Europy Wschodniej UW)**

Gratitude vs. Grievance. Two Rivalerying Narratives about Russia in the Post Independence Central Asia

2. **Shahla Kazimova (Studium Europy Wschodniej UW)**

Women as Frontiers: Gendered Boundaries of Civilization in Colonial Discourses

Sesja XV. Globalny Wschód jako temat narracji propagandowych i dezinformacyjnych (Polski)

Prowadzenie: **Justyna Olędzka (Uniwersytet w Białymstoku/Akademia Sztuki Wojennej)**

1. **Olena Balatska (niezależna badaczka)**

Wojna w polskim dyskursie prasowym: analiza porównawcza narracji o inwazji Rosji na Czeczenię (1999–2000) i Ukrainę (2022)

2. **Konrad Zasztowt (Uniwersytet Warszawski)**

Dekolonizacja i desowietyzacja pamięci historycznej w publicystyce Tatarów Krymskich

3. **Marcin Fronia (Centrum Badań Historycznych PAN w Berlinie)**

Kto komu zagraża? Mapowanie „kolektywnego Wschodu” w narracjach dezinformacyjnych i propagandowych o bezpieczeństwie w regionie Morza Bałtyckiego

4. **Justyna Olędzka (Uniwersytet w Białymstoku/Akademia Sztuki Wojennej)**

Zwrot na Globalny Wschód w białoruskiej narracji propagandowej

16:00 – 16:30 Zamknięcie

Projekt dofinansowany ze środków budżetu państwa, przyznanych przez Ministra Nauki w ramach Programu Dobra Nauka II.

Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Organizator:

Partner główny:

**Instytut
Europy Środkowej**
Institute of Central Europe

Partner

**POLSKIE TOWARZYSTWO
NAUK POLITYCZNYCH**
POLISH POLITICAL SCIENCE ASSOCIATION

K-EW

**Kolegium
Europy
Wschodniej**

im. Jana Nowaka-Jeziorańskiego
we Wrocławiu

**Uniwersytet
Wrocławski**

Wydział Nauk Społecznych

**Instytut
Myśli Politycznej
im. Gabriela Narutowicza**

